

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaske tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.08.2023

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

16.05.2012 tarihinde kabul edilen ve 31.05.2012 tarih ve 28309 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ülkemizde afet riski altındaki yerleşim birimlerinde sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturmak; yerleşim birimlerinin afet güvenliğini yükseltmek amacıyla düzenlenmiş bir kanun olarak kamuoyuna sunulmuş ancak Kanunun yürürlükte olduğu 11 yıllık süreçte bu Kanuna dayalı olarak gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projelerinin afet risklerinin azaltılmasına hizmet etmediği görülmüştür.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sadece bu kanun nedeniyle değil başta İmar Kanunu olmak üzere kentleşme ve planlamaya yönelik sorumlu olduğu tüm mevzuat nedeniyle afet risklerinin azaltılmasına yönelik faaliyetleri olması gerekirken, afet risk yönetiminin gereklerine uygun olarak yapması gereken yerleşim birimlerinin afetlerden korunmasına ve afetlerin önlenmesine yönelik faaliyetleri bilinmemektedir. Bakanlık hasar tespit, afetzedelere TOKİ konutlarının yapılması gibi faaliyetleri ile sıklıkla gündeme gelmektedir.

Bu kapsamda;

1-MTA Genel Müdürlüğü tarafından 2013 yayınlanarak yürürlüğe giren, yayınlandığı günden beri de başta Türkiye Deprem Tehlike Haritasının hazırlanması olmak üzere, ülkemizdeki deprem güvenliği çalışmalarına temel bir altlık olan Türkiye Diri Fay Haritasına göre Ülkemizde Bolu, Sakarya, Kocaeli, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Muğla, Kütahya, Burdur, Eskişehir, Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Erzurum, Bingöl, Hakkari, Erzincan, Tokat, Konya, Aksaray, Kayseri gibi 24 kent, 110’u aşkın ilçe, 502’i aşkın köy veya mahalle yerleşim birimlerinin içinden aktif fayların geçtiği bilinmektedir. 2020 yılı içinde Elazığ-Sivrice, Van-Başkale, Bingöl-Karlıova ve 6 Şubat 2023’te Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerde en çok hasar ve can kayıpları fay hatları üzerine oturan, zayıf mühendislik özelliklerine sahip zemin birimleri üzerine oturan yerleşim yerlerinde meydana gelmiştir. Ülkemiz genelinde aktif fay zonlarının sakinim bandı içinde 100.000’i aşkın binanın yer aldığı ve 1.000.000’a yakın vatandaşımızın da bu binalarda oturduğu kimi bilim insanları ve meslek örgütleri tarafından tahmin edilerek, dile getirilmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca aktif fay hatları veya zonları

üzerinde yer alan yerleşim birimlerinin kaç tanesinde 6306 sayılı yasa kapsamında “riskli alan” ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir? Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin depremde korunmasına yönelik hangi önlemler alınmış; bütçesinden bu önlemler için 2019-2023 yılları arasında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2-Ülkemiz genelinde aktif fay hatları veya zonlarının sakınım bandı üzerinde 100.000’i aşkın binanın yer aldığı ve 1.000.000’a yakın vatandaşımızın da bu binalarda oturduğu düşünüldüğünde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığınca herhangi bir yasal düzenleme gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmedi ise neden gerçekleştirilmemiştir?

3-Aktif fay hatları veya zonlarının sakınım bandı üzerinde içinde insan yaşamına olanak tanıyan bina ve bina türü yapı yapılmasına müsaade etmeye devam edecek misiniz? Etmeyi düşünmüyorsanız buna ilişkin herhangi bir mevzuat düzenlemesi yapmayı planlıyor musunuz?

4- MTA Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan haritalardan biri de Türkiye Heyelan Envanter Haritası olup heyelan, depremde sonra ülkemizde en sık karşılaşılan doğa kökenli afetlerden biridir. Türkiye Heyelan Envanter Haritasına göre aktif heyelan tehlikesi riski altındaki yerleşim birimlerinin kaç tanesinde, 6306 sayılı yasa kapsamında “riskli alan” ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir? Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin heyelandan korunmasına yönelik hangi önlemler alınmış; bütçesinden bu önlemler için 2019- 2023 yılları arasında kadar ödenek ayrılmıştır?

5-Tarım ve Orman Bakanlığı-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Taşkın Yönetim Planları ve risk haritalarına göre taşkın riski yüksek alanlar üzerinde bulunan kaç yerleşim biriminde 6306 sayılı yasa kapsamında “riskli alan” ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir? Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin taşkından korunmasına yönelik hangi önlemler alınmış; bütçesinden bu önlemler için son 5 yılda ne kadar ödenek ayrılmıştır?

6- Ülkemizin yaşadığı afet risklerinin azaltılması amacıyla İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı Türkiye diri fay haritasında yer alan ve 5.5 ve üzeri deprem üretme riski bulunan diri fay hatları veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, sel ve taşkın risk haritalarına göre riskli alan olarak belirlenmiş bölgeleri kentsel veya kırsal yerleşim alanlarımız için düzenlenen imar planlarına işlenmesi konusunda herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır? Bulunmuyor ise neden?